

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1907

Vragen van het lid **Taverne** (VVD) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *een nieuw stelsysteem* (ingezonden 4 maart 2011).

Antwoord van minister **Donner** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 22 maart 2011).

Vraag 1, 2, 5

Deelt u de mening dat mede (maar niet uitsluitend) in het licht van de perikelen rond de Provinciale Statenverkiezingen in Nieuwegein,¹ het stem- en telproces in Nederland vatbaar is voor verbetering op het gebied van onder andere snelheid en fraudebestendigheid?

Staat u nog steeds open voor verbeteringen in het verkiezingsproces op het gebied van onder andere snelheid, fraude en de mogelijkheden van ongegeleid stemmen door middel van technische hulpmiddelen, zoals u heeft uitgesproken tijdens het algemeen overleg over «Herinrichting van het verkiezingsproces» van 9 december 2010?² Zo ja, kunt u aangeven welke acties u sindsdien heeft ondernomen om de verschillende opties voor verbetering te onderzoeken?

Bent u bereid zo spoedig mogelijk onderzoek te doen naar de mogelijkheid of dit stelsysteem, of een alternatief stelsysteem, kan worden ingevoerd bij de eerstvolgende verkiezingen ter verbetering van het stemproces? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1, 2, 5

Het kabinet heeft al naar aanleiding van de evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen en de Tweede Kamerverkiezingen (Kamerstukken 2009–2010 31 142, nr. 21 d.d. 9 april 2010 respectievelijk Kamerstukken 2010–2011, 31 142, nr. 25 d.d. 8 november 2010) vastgesteld en ik heb dit bevestigd in het Algemeen Overleg dat ik op 9 december 2010 met uw Kamer heb gehouden, dat het maken van fouten bij het tellen van de stempassen, stembiljetten en stemmen niet kan worden uitgesloten. Het telproces moet echter wel zo worden uitgevoerd dat het maken van fouten zoveel mogelijk wordt voorkomen en gemaakte fouten kunnen worden opgespoord. Onder meer daarom heeft het kabinet reeds besloten dat een nieuw model stembiljet nodig is. Met de uitvoering van dit onderzoek is een begin gemaakt. Zoals eerder aan de Kamer is toegezegd, betrek ik bij het onderzoek

¹ <http://dnu.nu/artikel/4047-ps-utrecht-bekend-na-hertellen-nieuwegein>

² 31 142, nr. 27.

ook de vraag of er mogelijkheden zijn om een nieuw papieren stembiljet betrouwbaar met elektronische hulpmiddelen te tellen.

Vraag 3

Bent u bekend met het verbeterd papierstemmen, een proef met een nieuw stelsysteem en een nieuwe manier van stemmentellen die tijdens de Tweede Kamerverkiezingen in 2010 en ook tijdens de Provinciale Statenverkiezingen op 2 maart 2011 in een aantal gemeenten³ is gehouden?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Hebt u zich persoonlijk op de hoogte gesteld van de werking van het verbeterd papierstemmen? Zo ja, wat waren uw bevindingen? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid alsnog te onderzoeken in hoeverre dit stelsysteem voldoet aan de waarborgen van onbeïnvloedbaarheid, toegankelijkheid, controleerbaarheid en transparantie en of dit systeem een verbetering is ten opzichte van het huidige systeem?

Antwoord 4

Nee. Ik verwijs op dit punt naar de antwoorden op de vragen van de leden De Pater-van der Meer, Smilde en Bilder van 21 september 2009 (Kamerstukken 2009–2010, Aanhangsel nr 267).

---

³ Tweede Kamerverkiezingen 2010: Renkum, Doetinchem, Oost-Gelre en Helmond, Provinciale Statenverkiezingen 2011: Renkum.